

Division i decimalbråk.

Division i dec.-bråk plägar vara ett hufvudbry så väl för lärjungarna som äfven för den ännu oerfarne läraren. Under-tecknad tager sig däraf anledning redogöra för ett tillvägagående, som han sedan 15 år med bästa framgång begagnat, — i hopp att den lämnade lösningen kan gifva uppslag till framstället af ännu enklare.

Låt det först vara fråga om s. k. *delningsdivision*, t. ex. att dela 788,63 i 17 lika stora delar.

Man använde för nybegynnarna helst konkreta tal, åtminstone att börja med. Alltså säger man: vi vilja dela 788,63 kronor bland 17 personer, så att alla få lika mycket.

788,63	17
68	46,39
108	
102	
66	
51	
153	
153	

Bifogade räkning må sedan, steg för steg, åtföljas af nedanstående förklaring. Nämda penningsumma utgöres af 7 hundrakronsedlar, 8 tiokronsedlar, 8 enkronor, 6 tioören och 3 ettören. Vi taga först de 7 hundrakronsedlarne, men dessa räcka ej till utdelning åt alla. Därför växla vi sönder dem i tiokronsedlar och få då 70 sådana, hvartill komma 8 som vi ha förut, således summa 78 stycken. Dessa räcka till utdelning laget rundt och hvar och en får 4 stycken, alltså siffran 4 tiotal i kvoten. Härvid åtgå 68 och 10 återstå. Dessa växla vi sönder i enkronor, då vi få 100 sådana, hvartill komma 8 som vi ha förut, och nu "nedflytta". Nu göra vi en ny utdelning laget rundt af dessa 108 enkronor. Hvar och en får 6 stycken enkronor, alltså siffran 6 (enheter) i kvoten, och det åtgår vid utdelningen 102 stycken, hvarefter 6 enkronor återstå. (Nu är utdelningen af helt tals kronor gjord, hvar och en har fått 46 *hela* kronor, och därför sätta vi decimalkomma i kvoten).

De återstående 6 enkronorna växla vi i tioören och få då 60 sådana, som tillsammans med förutvarande 6, som nu "nedflyttas", utgöra 66 stycken, hvaraf hvarje person får 3. Vid utdelningen åtgå 51 stycken tioören och 15 återstå, som växlade i ettören utgöra 150 ettören, hvartill vi ha att från början tillgå 3, som nu "nedflyttas", summa 153. En utdelning af dessa ger jämt 9 öre per person. Således har hvarje person fått inalles 46 kronor 39 öre eller 46,39 kronor. Kvoten af 788,63 och 17 blir således 46,39.

Låtom oss nu taga ett exempel på *innehållsdivision*, t. ex. 68,544: 22,4, d. ä. huru många sådana tal som 22,4 innehållas i

68,544 och, om "innehållningen" ej går jämt, hvad kan sägas om blifvande återstod?

Frågan lyder med ett konkret benämningssätt: huru många linjelängder af 22,4 cm. innehållas i en längd af 68,544 cm. Detta är identiskt detsamma, som att fråga huru många längder af 224 mm. innehållas i en längd af 685,44 mm., men genom denna reduktion till lägre sort blir divisorn *helt tal*, och vi få, då vi såsom *nyss utsätta decimalkommat, sedan enhetssiffran nedflyttats och begagnats*,

$$685,44: 224 = 3,06.$$

Vi finna således att 224 innehålles i 685,44 (eller 22,4 i 68,544) 3 ggr, men då lämnar en återstod, som är 0,06 eller 6 *hundredelar* af 224. Ty enligt kvots pröfning måste $3,06 \times 224$ d. ä. 3 ggr 224 + 6 *hundredelar* af 224 blifva lika med 685,44.

K. H. Sbg.

P. M.

De i detta och föregående häfte införda annonser torde med afseende på den förestående premie-utdelningen förtjäna att beaktas.

Nåd. cirkulär angående uppehållande på förordnande af rektorsbefattningar vid femklassiga allmänna läroverk m. m.

Sedan Vi genom nådiga bref till åtskilliga domkapitel den 24 oktober 1885 föreskrifvit, dels att då lediga och framdeles ledigblifvande lärarebefattningar vid allmänna läroverken i Hudiksvall, Enköping, Norrtelge, Mariestad och Arboga icke finge besättas med ordinarie innehafvare utan skulle tills vidare uppehållas på förordnande, dels ock att detsamma skulle gälla en kollegabefattning vid hvartdera af läroverken i Borås, Lidköping, Eskilstuna, Kristinehamn och Piteå äfvensom femklassiga läroverket i Göteborg; samt Vi numera till pröfning förehafvt ett inom Vårt eklestikdepartement uppgjort förslag angående de allmänna läroverken, innefattande, bland annat, att i fråga om tillsättning af rektorsbefattningar vid de femklassiga allmänna läroverken må gälla hvad för närvarande är föreskrifvet med afseende på tillsättning af dylika befattningar vid de högre läroverken, samt att två lektorsbefattningar vid läroverket i Strengnäs äfvensom en lektors- och två adjunktsbefattningar vid läroverket i Vesterås må indragas, hvaremot, beträffande lärarepersonalen vid de i ofvan-